

**KEYS TO AMERICAN RECORDS
OF OUR CZECH ANCESTORS:
Tools For Genealogists Who Don't Speak Czech – Part II**

carol jean smetana
167 County Road A4A, Sapello, New Mexico 87745-5026
cjsmetana@msn.com

This session will introduce some fundamentals of the Czech language that are particularly relevant to genealogists, so that the family history researcher can extract essential information from records written in the Czech language, without actually learning the language.

Whether they settled in cities or rural areas, many of our Czech immigrant ancestors gravitated to ethnic enclaves, Czech-speaking communities with their own churches, social organizations, and newspapers. Researching a Czech-American family, therefore, often includes the use of records written partly or completely in the Czech language. With a basic knowledge of how Czech works, the genealogical researcher can make sense of those records without actually learning the language.

❖ **Brief review of tools presented in Keys to American Records of Our Czech Ancestors – Part I**
Czech alphabet, pronunciation, and names

❖ **Czech grammar: Praha, Prahy, Praze – which one is Prague?**

Bečky, Bečku, Bečka, Bečková, Bečkové – which one is the real surname?

Czech nouns, including names of people and places, change their spelling in accordance with how they are used in a sentence. Czech proper nouns and basic Czech words (relevant to genealogy) will be used to illustrate spelling changes (grammatical cases) commonly found in records written in the Czech language. The focus will be on providing the researcher with tools to uncover basic (nominative) forms of proper names and place names, identify family relationships, and make sense of dates.

❖ **Practical applications – now it's beginning to make sense!**

- Reading tombstones
- Understanding church records
- Obtaining basic information from Czech-language obituaries and similar items

	<i>Place</i>	<i>from (genitive)</i>	<i>to (genitive)</i>	<i>in (locative)</i>
<i>masculine noun</i>	Kolín	z Kolína	do Kolína	v Kolíně
<i>feminine noun</i>	Praha	z Prahy	do Prahy	v Praze
<i>fem plural noun</i>	Čechy	z Čech	do Čech	v Čechách
<i>fem plural noun</i>	Budějovice	z Budějovic	do Budějovic	v Budějovice
<i>fem plural noun</i>	Poděbrady	z Poděbrad	do Poděbrad	v Poděbradách
<i>neuter noun</i>	Brno	z Brna	do Brna	v Brnu
<i>masculine noun</i>	Cleveland	z Clevelandu	do Clevelanda	ve Clevelandu
<i>feminine noun</i>	Amerika	z Ameriky	do Ameriky	v Americce
<i>neuter noun</i>	Chicago	z Chicaga	do Chicaga	v Chicagu

Find-The-Root Grammar Tools

CASE	<i>Masculine First Names</i>			
Nominative	František	Jan	Petr	Josef
Genitive	Františka	Jana	Petra	Josefa
Dative	Františkovi <i>or</i> Františku	Janovi <i>or</i> Janu	Petrovi <i>or</i> Petru	Josefovi <i>or</i> Josefu
Accusative	Františka	Jana	Petra	Josefa
Vocative	Františku!	Janu!	Petru!	Josefu!
Locative	o Františkovi <i>or</i> o Františku	o Janovi <i>or</i> o Janu	o Petrovi <i>or</i> o Petru	o Josefovi <i>or</i> o Josefu
Instrumental	Františkem	Janem	Petrem	Josefem

CASE	<i>Feminine First Names</i>			
Nominative	Františka	Jana	Petra	Josefa
Genitive	Františky	Jany	Petry	Josefy
Dative	Františce	Janě	Petře	Josefě
Accusative	Františku	Janu	Petru	Josefu
Vocative	Františko!	Jano!	Petro!	Josefo!
Locative	o Františce	o Janě	o Petře	o Josefě
Instrumental	Františkou	Janou	Petrou	Josefou

CASE	<i>Masc. Singular</i>	<i>Fem. Sing.</i>	<i>Masc. Sing.</i>	<i>Fem. Sing.</i>	<i>M & F S</i>	<i>M & F S</i>
Nominative	Zeman	Zemanová	Marek	Marková	Krejčí	Petrů
Genitive	Zemana	Zemanové	Marka	Markové	Krejčí	Petrů
Dative	Zemanovi <i>or</i> Zemanu	Zemanové	Markovi <i>or</i> Marku	Markové	Krejčí	Petrů
Accusative	Zemana	Zemanovou	Marka	Markovou	Krejčí	Petrů
Vocative	Zemanu!	Zemanová!	Marku!	Marková	Krejčí	Petrů
Locative	o Zemanovi <i>or</i> o Zemanu	o Zemanové	o Markovi <i>or</i> o Marku	o Markové	o Krejčí	o Petrů
Instrumental	Zemanem	Zemanovou	Markem	Markovou	Krejčí	Petrů

CASE	<i>Masc. Singular</i>	<i>Fem. Singular</i>	<i>Masc. Sing.</i>	<i>Fem. Sing.</i>
Nominative	Svoboda	Svobodová	Veselý	Veselá
Genitive	Svobody	Svobodové	Veselého	Veselé
Dative	Svobodovi	Svobodové	Veselému	Veselé
Accusative	Svobodu	Svobodovou	Veselého	Veselou
Vocative	Svobodo!	Svobodová!	Veselý!	Veselá
Locative	o Svobodovi	o Svobodové	o Veselém	o Veselé
Instrumental	Svobodou	Svobodovou	Veselým	Veselou

CASE	<i>Mixed Gender Plural</i>					
Nom.	Zemanovi	Markovi	Svobodovi	Veselých	Krejčí	Petrů
Gen.	Zemanových	Markových	Svobodových	Veselých	Krejčí	Petrů
Dat.	Zemanovým	Markovým	Svobodovým	Veselých	Krejčí	Petrů
Acc.	Zemanovy	Markovy	Svobodovy	Veselých	Krejčí	Petrů
Voc.	Zemanovi!	Markovi!	Svobodovi!	Veselých!	Krejčí	Petrů
Loc.	o Zemanových	o Markových	o Svobodových	o Veselých	o Krejčí	o Petrů
Inst.	Zemanovými	Markovými	Svobodovými	Veselých	Krejčí	Petrů

English	nominative	genitive	locative (in ...)
<i>January</i>	leden	ledna	v lednu
<i>February</i>	únor	února	v únoru
<i>March</i>	březen	března	v březnu
<i>April</i>	duben	dubna	v dubnu
<i>May</i>	květen	května	v květnu
<i>June</i>	červen	června	v červnu
<i>July</i>	červenec	července	v červenci
<i>August</i>	srpen	srpna	v srpnu
<i>September</i>	září	září	v září
<i>October</i>	říjen	října	v říjnu
<i>November</i>	listopad	listopadu	v listopadu
<i>December</i>	prosinec	prosince	v prosinci

English	nominative	accusative (on ...)
<i>Sunday</i>	neděle	v neděli
<i>Monday</i>	pondělí	v pondělí
<i>Tuesday</i>	úterý	v úterý
<i>Wednesday</i>	středa	ve středu
<i>Thursday</i>	čtvrtek	ve čtvrtek
<i>Friday</i>	pátek	v pátek
<i>Saturday</i>	sobota	v sobotu
English	nominative	in ...
<i>spring</i>	jaro	na jaře (<i>loc.</i>)
<i>summer</i>	léto	v létě (<i>loc.</i>)
<i>autumn</i>	podzim	na podzim (<i>acc.</i>)
<i>winter</i>	zima	v zimě (<i>loc.</i>)

English	nominative singular	nom. plural (2 – 4)	genitive plural (5 or more)
<i>day</i>	den	dni <i>or</i> dny	dní <i>or</i> dnů
<i>month</i>	měsíc	měsíce	měsíců
<i>year</i>	rok	roky	roků
<i>year (summer)</i>	léto	léta	let

Translation Tool

babička *grandmother*
 bratr, (*pl. bratři*) *brother*
 bratranec *cousin (male)*
 dcera (*pl. dcery*) *daughter*
 dědeček *or* děda *grandfather*
 dítě (*pl. děti*) *child (children)*
 dvojče (*pl. dvojčata*) *twin*
 kmotr *godfather*
 kmotra *godmother*
 kmotřenec *godchild*
 kmotřenec *godson*
 kmotřenka *goddaughter*
 manžel *husband*
 manželka *wife*
 muž *husband*
 matka *mother*
 neter *niece*
 nevlastní *step-*
 e.g. nevlastní dcera *stepdaughter*
 otec *father*
 pěstoun *foster father*
 pěstounka *foster mother*
 pra- *great- or grand-*
 pradědeček *great-grandfather*
 prateta *great-aunt or grandaunt*
 přítel (*pl. přátelé*) *friend (male)*

přítelkyně (*pl. přítelkyně*) *friend (female)*
 rodiče (*singular rodič*) *parents*
 rodina *or* rod *family*
 sestra (*pl. sestry*) *sister*
 sestřenice *cousin (female)*
 schovanec *foster son*
 schovanka *foster daughter*
 sirotek *orphan*
 snacha *daughter-in-law*
 sourozenec *sibling*
 strýc (*pl. strýci or strýcové*) *uncle*
 syn (*pl. synové*) *son*
 synovec *nephew*
 švagr (*pl. švagři*) *brother-in-law*
 švagrová (*pl. švagrové*) *sister-in-law*
 teta, (*pl. tety*) *aunt*
 tchán *father-in-law*
 tchyně *mother-in-law*
 vnouče *grandchild*
 vnučka *granddaughter*
 vnuk *grandson*
 zeť *son-in-law*
 žena *wife*